

DOI: <https://doi.org/10.36719/2789-6919/46/71-76>

Sədaqət Əhmədova

Naxçıvan Dövlət Universiteti

<https://orcid.org/0009-0001-3329-4055>

sedaqet.ahmedova@bk.ru

Məhsəti Əsgərova

Naxçıvan Dövlət Universiteti

<https://orcid.org/0009-0001-1899-3325>

mahsati554@gmail.com

Gənclik və iqtisadiyyat: yeni nəsil sahibkarlarının rolu

Xülasə

Müasir dünyada gənclik, iqtisadi inkişafın təkanverici qüvvəsi olaraq əhəmiyyətini daha da artırır. Gənclər yalnız gələcəyin iş qüvvəsi olmaqla kifayətlənməyib, həm də sahibkarlıq, innovasiya və sosial təşəbbüslər sahələrində önəmli rola malikdirlər və onlar yeni biznes modelləri, texnoloji yeniliklər və sosial təşəbbüslərlə iqtisadiyyatda əsas dəyişikliklərə səbəb olurlar. Bu məqalədə gənclərin iqtisadiyyatdakı rolu və yeni nəsil sahibkarlarının iqtisadi inkişafa necə təkan verdikləri təhlil olunacaqdır.

Göstərilir ki, modern mərhələnin sürətlə dəyişən iqtisadi gerçəkliklər müstəvisində gənclər cəmiyyətin olduqca strateji ehtiyatlarını təşkil etmişdir. Onların enerjisi, kreativliyi, avadanlıqlara açıq yanaşması və çevikliyi dövlətin iqtisadi tərəqqisində zəruri rola malik olur. Gənclər iqtisadiyyatın fərqli istiqamətlərində əmək bazarından başlamış, sahibkarlığa, yenilikçiliyə qədər fəal təmsil olunmağa təkcə öz perspektivlərini yox, ümumilikdə, ölkənin sosial-iqtisadi tərəqqi xəttini də təsbit edirlər.

Gənclərin ölkə iqtisadiyyatında mövqeyi çoxistiqamətlidir. Onlar işçi heyətinin yenilənməsi, modern avadanlıqların reallaşmış olması, rəqəmsal iqtisadiyyatın tərəqqisi və modern sahibkarlıq mexanizmlərinin icra olunması əsasında əvəzlənməkdədir. Gənclərin müxtəlif yanaşma tərzləri və riskə meyilli baxışı onları yenilikçi və startap istiqamətində daha çevik və müvəffəqiyyətli edir. Əsasən, avadanlıq və məlumat əsrində gənclər olduqca fəal qaydada beynəlxalq bazarlara inteqrasiya və rəqəmsal platformalar üzərindən global iqtisadi münasibətlər yarada bilirlər.

Açar sözlər: gənclik, iqtisadiyyat, sahibkarlıq, innovasiya, iqtisadi inkişaf

Sadaqat Ahmadova

Nakhchivan State University

<https://orcid.org/0009-0001-3329-4055>

sedaqet.ahmedova@bk.ru

Mahsati Asgarova

Nakhchivan State University

<https://orcid.org/0009-0001-1899-3325>

mahsati554@gmail.com

Youth and the Economy: the Role of the New Generation of Entrepreneurs

Abstract

In the modern world, youth is increasingly becoming a driving force for economic development. Young people are not only the workforce of the future, but also have an important role in the fields of entrepreneurship, innovation and social initiatives and they are causing major changes in the economy with new business models, technological innovations and social initiatives. This article

will analyze the role of young people in the economy and how the new generation of entrepreneurs is driving economic development.

It is shown that against the backdrop of the rapidly changing economic realities of the modern era, young people have become the most strategic resource of society. Their energy, creativity, openness to technologies and flexibility play an important role in the country's economic development. By actively participating in various sectors of the economy - from the labor market to entrepreneurship and innovations - young people determine not only their own future, but also the trajectory of socio-economic development of the country as a whole.

The role of young people in the economy is multifaceted. They are indispensable in terms of renewing the workforce, applying new technologies, developing the digital economy and implementing modern entrepreneurial models. The different mindset and risk-taking approach of the younger generation make them more active and successful in the field of innovation and startups. Especially in the age of technology and information, young people can more flexibly connect to global markets and establish international economic relations through digital platforms.

Keywords: youth, economy, entrepreneurship, innovation, economic development

Giriş

İqtisadiyyat daim dəyişir, yenilənir və zamanın tələblərinə uyğun inkişaf edir. Bu dəyişimin mərkəzində isə gənclər dayanır. Rəqəmsal dövrün gətirdiyi imkanlar və texnologiyadakı sürətli inqilablar sayəsində gənclər iqtisadiyyata yeni nəfəs, yeni istiqamətlər gətirirlər. Onların rolu artıq sadəcə işçi qüvvəsi olmaqdan çıxıb – onlar eyni zamanda yeni biznes sahələri yaradır, əmək bazarını yenidən şəkilləndirir və iqtisadiyyatın sosial, hətta ekoloji yönünü dəyişməyə başlayırlar.

Sahibkarlıq gənclər üçün təkcə gəlir mənbəyi deyil. Bu, onların öz ideyalarını gerçəkləşdirdikləri, yaradıcılıqlarını ortaya qoyduqları və innovasiyalara yönəldikləri bir yol kimi çıxış edir. Yeni nəsil biznes modelləri ilə gənclər bazarlara fərqli yanaşmalar gətirir. Məsələn, startap mədəniyyəti – çeviklik, yaradıcılıq və sosial məsuliyyət anlayışlarının birləşdiyi bir sahədir və bu, məhz gənclərin enerjisi və baxış bucağı ilə formalaşır. Rəqəmsal texnologiyalar və yeni nəsil alətlər onlara bizneslərini daha səmərəli idarə etmək, qlobal bazarlara çıxmaq və iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində dəyişiklik yaratmaq imkanı verir.

Gənclərin önəm verdiyi sahələrdən biri də sosial sahibkarlıqdır. Onlar yalnız qazanc üçün deyil, cəmiyyətə fayda vermək, sosial problemlərə həll tapmaq məqsədilə də fəaliyyət göstərirlər. Bu yanaşma daha ədalətli, davamlı və inklüziv bir iqtisadiyyatın formalaşmasına xidmət edir (Məmmədov, 2021).

Eyni zamanda, gənclərin təşəbbüsü ilə formalaşan rəqəmsal iqtisadiyyat, paylaşım iqtisadiyyatı və davamlı iqtisadiyyat kimi yeni modellər həm şəhər, həm də qlobal miqyasda iqtisadi inkişafı sürətləndirir. Paylaşım iqtisadiyyatı buna əla nümunədir – resursların daha səmərəli istifadəsinə yönəlmiş bu model Airbnb, Uber kimi platformaların ortaya çıxmasına səbəb olub. Bu platformalar, gənclərin yaratdığı çevik və adaptiv yanaşmalarla, mövcud iqtisadi sistemin daha dayanıqlı və effektiv olmasına imkan verir.

Tədqiqat

Bu günün yeni nəsil sahibkarları artıq klassik iş modeli ilə kifayətlənmirlər. Onlar fəaliyyətlərinə daha çox texnologiya və sosial məsuliyyət baxımından yanaşırlar. Bu gənc sahibkarlar yalnız gəlir qazanmaqla kifayətlənmir eyni zamanda, cəmiyyətə fayda vermək, sosial problemlərə həll tapmaq və daha bərabər iqtisadi imkanlar yaratmaq üçün çalışırlar. Onların innovasiya yönümlü təşəbbüsləri təkcə iş yerləri yaratmır, həm də ənənəvi iqtisadi strukturları dəyişdirərək daha dinamik və ədalətli bir iqtisadi sistemin qurulmasına zəmin yaradır.

Texnologiyanın sürətli inkişafı ilə gənclər rəqəmsal sahibkarlıq sahəsində ön sıralarda yer alırlar. Artıq bir ideyanı həyata keçirmək üçün böyük bir ofisə və ya fiziki məkana ehtiyac yoxdur. İnternetin və smartfon texnologiyalarının həyatımızın ayrılmaz hissəsinə çevrildiyi bu dövrdə, gənclər dünyanın istənilən nöqtəsindən öz işlərini idarə edə bilir və qlobal bazarda rəqabət apara bilirlər. Fintex, biotexnologiya, süni intellekt kimi sahələrdə çalışan bu gənc sahibkarlar, yalnız öz

bizneslərini inkişaf etdirmir, eyni zamanda iqtisadiyyata çeviklik, səmərəlilik və davamlılıq gətirirlər.

Süni intellekt və rəqəmsallaşma bu yeni nəsil sahibkarların ən güclü silahlarından. Onlar bu texnologiyalardan istifadə edərək iş gücünün məhsuldarlığını artırır, rəqəmsal iş mühitləri qurur və bununla da yeni iş imkanları yaradırlar (Əliyev, 2020).

Azərbaycan Respublikasında da bu dinamika özünü göstərir. Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri ölkə iqtisadiyyatında mühüm rol oynayır. Bu bizneslər təkcə iqtisadiyyatı canlandırmır eyni zamanda, işsizliyin azaldılması, regionların inkişafı və vergi bazasının genişlənməsi baxımından da əhəmiyyətli töhfələr verirlər. Onların innovasiya və rəqabət qabiliyyətinin artırılması isə ölkənin iqtisadi müxtəlifliyinin təmin olunması və uzunmüddətli dayanıqlı inkişafı üçün əsas şərtlərdən biridir.

Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin əsas makroiqtisadi göstəriciləri.

Cədvəl 1. 2023-ci il üzrə məlumatlar

Göstəricilər, <i>Indicators</i>	2022				2023			
	Cəmi <i>Total</i>	o cümlədən <i>of which</i>			Cəmi <i>Total</i>	o cümlədən <i>of which</i>		
		Mikro <i>Micro</i>	Kiçik <i>Small</i>	Orta <i>Medium</i>		Mikro <i>Micro</i>	Kiçik <i>Small</i>	Orta <i>Medium</i>
Yaradılmış əlavə dəyər*, milyon manat <i>Value added*, million manat</i>	17.170,4	7.091,9	2.796,1	7.282,4	20.087,1	7.653,2	3.200,8	9.233,1
İşçilərin sayı, min nəfər <i>Number of employees, thsd. person</i>	370,1	42,4	104,8	222,9	390,8	49,9	110,3	230,6
Orta aylıq nominal əməkhaqqı, manat <i>Average monthly nominal wages, manat</i>	707,9	450,8	575,6	843,0	765,8	501,5	642,8	899,4
Əsas kapitala investisiyalar, milyon manat <i>Investments directed to fixed capital, million manat</i>	2.827,1	857,1	955,1	1.014,9	2.366,1	303,5	794,0	1.268,6
Fəaliyyətdə olan sahibkarlıq subyektləri <i>The number of active enterprises</i>	377.842	366.944	7.760	3.138	401.149	389.133	8.610	3.406

Gənclərin iqtisadiyyatda oynadığı rol gün keçdikcə daha əhəmiyyətli və hiss olunan bir gücə çevrilir. Yeni nəsil sahibkarlar artıq yalnız biznes qurmaqla kifayətlənmirlər, onlar texnoloji yeniliklərə, sosial təşəbbüslərə və davamlı iqtisadiyyata əsaslanan fəaliyyətləri ilə həm iqtisadi strukturda dəyişikliklər yaradır, həm də cəmiyyət və ətraf mühit üçün ciddi töhfələr verirlər. Bu təşəbbüslər daha çevik, inklüziv və davamlı iqtisadi modellərin formalaşmasına səbəb olur. Nəticədə, gənclər yalnız şəxsi inkişafına deyil, həm də cəmiyyətin və dünyanın gələcəyinə yönəlmiş dəyişikliklərin əsas iştirakçılarna çevrilirlər. Onların yaradıcılığı, yenilikçi düşüncəsi və təşəbbüskarlığı, iqtisadiyyatın gələcək konturlarını formalaşdıran əsas qüvvələrdəndir.

Gənclərin iqtisadiyyatdakı təsiri. Gənclərin yaratdığı sosial sahibkarlıq təşəbbüsləri isə yalnız iqtisadi gəlir məqsədi güdmür. Bu layihələr eyni zamanda, sosial və ekoloji problemlərə diqqət yetirir. Onlar tərəfindən qurulan yaşıl startaplar, sosial proqramlar və ekoloji dayanıqlılıq təşəbbüsləri, iqtisadiyyatın ekoloji dəyərlərlə zənginləşməsinə xidmət edir. Belə sahibkarlar yalnız qazanmağa deyil, cəmiyyətə və ətraf mühitə faydalı olmağa da üstünlük verirlər (Drucker, 2014).

Bu gənc sahibkarlar təşəbbüsləri ilə iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinə yeni nəfəs verirlər. Onlar innovativ texnoloji platformalar qurur, rəqəmsal imkanlardan istifadə edərək öz bizneslərini beynəlxalq bazarlara çıxarır və yerli səviyyədə yeni iş imkanları yaradırlar. Green tech (yaşıl texnologiya), biotexnologiya və sağlamlıq texnologiyaları kimi sahələrdəki startaplar onların yaratdığı dəyişikliklərin bariz nümunələridir. Bu sahələrdəki yeniliklər təkcə iqtisadi deyil, həm də ekoloji və sosial baxımdan cəmiyyət üçün böyük əhəmiyyət daşıyır.

Bununla yanaşı, gənclər iqtisadiyyatın yalnız texnoloji və kommersiya hissəsində deyil, sosial inklüzivlik sahəsində də yeni yanaşmalar təqdim edirlər. Sosial sahibkarlıq təşəbbüsləri vasitəsilə, iqtisadiyyatın zəif tərəflərində olan insanlara yeni fürsətlər yaradılır. Bu təşəbbüslər həmçinin iqtisadi bərabərliyin təmin olunmasına, müxtəlif sosial qrupların iqtisadi sistemə inteqrasiyasına şərait yaradır (Zamanov, 2022).

Gənclər üçün sahibkarlıq yalnız bir iş qurmaq anlamına gəlmir – bu, davamlı öyrənmə, inkişaf və təkamül yoludur. Onlar müasir iqtisadi modelləri mənimsəyərək, eyni zamanda təhsil və peşə bacarıqlarını təkmilləşdirirlər. Rəqəmsal texnologiyalarla işləmək, çevik və uyğunlaşa bilən iş mühiti qurmaq və yeni biliklər qazanmaq bu sahədə uğur qazanmağın əsas yollarındandır.

Bildiyimiz kimi, “Gənclik və iqtisadiyyat: yeni nəsil sahibkarlarının rolu” mövzusu müasir dövrün ən aktual istiqamətlərindən biridir və gələcəkdə daha da əhəmiyyətli hala gələcək. Gənc sahibkarlar yeni ideyaları, innovativ baxış bucaqları və dinamik iş modelləri ilə iqtisadiyyatda dönüş nöqtələri yarada biləcək potensiala malikdirlər.

1. Təhsil və bacarıqların inkişafı. Yeni nəsil sahibkarların uğur qazanması üçün onların güclü təhsil və bacarıq bazasına malik olmaları vacibdir. Bu istiqamətdə bir neçə mühüm təklif var: Sahibkarlıq təhsili: gənclərə iqtisadiyyat, maliyyə, idarəetmə, marketinq, hüquq və biznes sahələrini əhatə edən kurslar təşkil olunmalıdır. Bu təhsil həm universitetlərdə, həm də xüsusi təşəbbüslər çərçivəsində həyata keçirilə bilər. Praktiki təcrübə imkanları: təhsil müəssisələri və universitetlər gənc sahibkarlar üçün real iş mühiti təqdim etməli, onları praktiki fəaliyyətlərlə tanış edərək iş dünyasına hazırlamalıdır.

2. Sahibkarlıq ekosisteminin gücləndirilməsi. Gənc sahibkarların uğurlu fəaliyyət göstərə bilməsi üçün onların fəaliyyətinə uyğun və dəstəkverici bir mühitin yaradılması vacibdir. Belə mühit onların potensialını daha rahat reallaşdırmasına imkan verir.

Maliyyə dəstəyi və kredit imkanları: gənclər, xüsusilə işə yeni başlayan zamanlarda maliyyə çatışmazlığı ilə üzləşirlər. Bu problemi aradan qaldırmaq üçün gənclərə yönəlmiş xüsusi fondlar və mikrokredit proqramları yaradılmalıdır. Belə imkanlar onların işə başlamasını və davam etməsini asanlaşdırar.

Vergi güzəştləri və stimullar: gənc sahibkarlara təqdim ediləcək vergi güzəştləri və digər maliyyə stimulları onların fəaliyyətlərini həm daha əlverişli edir, həm də motivasiyanı artırır.

İnnovasiya mərkəzləri: yaradıcılıq və yeni ideyalar üçün əlverişli məkanlar çox vacibdir. Bu baxımdan, inkubatorlar, akseleratorlar və texnoparkların yaradılması və genişləndirilməsi, gənclərin

ideyalarını reallaşdırmaqda onlara böyük dəstək olacaq. Həmçinin, bu mərkəzlərdə mentor dəstəyi almaq imkanı da mühüm əhəmiyyət daşıyır.

3. *Yeni texnologiyalar və rəqəmsal ticarətə yönəltmə.* Yeni nəsil sahibkarlar texnologiyaya daha açıqdır və rəqəmsal platformalarda fəaliyyət göstərməkdə daha bacarıqlıdır. Bu xüsusiyyətlərdən istifadə olunması üçün aşağıdakı addımlar önəmlidir:

Rəqəmsal təhsil və resurslar: gənclərə onlayn kurslar vasitəsilə rəqəmsal marketinq, e-ticarət, proqramlaşdırma və veb dizayn kimi sahələrdə təlimlər verilməlidir. Bu biliklər onların rəqəmsal dünyada uğur qazanmasına imkan yaradacaq.

E-ticarət və startap dəstəyi: gənclərin öz onlayn bizneslərini qurması üçün e-ticarət platformalarına texniki və maliyyə dəstəyi göstərməlidir. Eyni zamanda blockchain, kriptovalyuta kimi yeni texnologiyalar haqqında maarifləndirici seminarlar və təlimlər təşkil oluna bilər.

4. *Şəbəkələşmə və əməkdaşlıq imkanları.* Sahibkarlıq fəaliyyəti təkbəşinə aparıldıqda çətinliklər yarada bilər. Bu səbəbdən, gənclərin bir-biri ilə və təcrübəli şəxslərlə əlaqə qurması vacibdir:

İşgüzar şəbəkələr: gənclər üçün müxtəlif biznes forumları, partnerlik proqramları və şəbəkə tədbirləri təşkil olunmalıdır. Bu tədbirlərdə onlar həm müştəri, həm də iş ortağı tapmaq imkanına sahib ola bilərlər.

Beynəlxalq əməkdaşlıq: gənc sahibkarların beynəlxalq bazarlara çıxış imkanlarını artırmaq üçün xarici ticarət və ixracat mövzusunda təlimlər və təcrübə proqramları hazırlanmalıdır. Bu yanaşma onların global miqyasda fəaliyyət imkanlarını genişləndirəcək.

5. *Sosial məsuliyyət və dayanıqlı inkişaf.* Müasir gənc sahibkarlar təkcə gəlir əldə etməklə kifayətlənmirlər. Onlar eyni zamanda cəmiyyətin və ətraf mühitin problemlərinə qarşı da həssas yanaşırlar:

Sosial sahibkarlıq və dayanıqlı bizneslər: Gənclərin ekoloji baxımdan dayanıqlı, sosial təsir yaradan layihələr qurmasına təşviq olunmaları vacibdir. Onlara bu mövzularda məlumat verilməli və dayanıqlı yanaşmanın əhəmiyyəti izah edilməlidir.

Sosial təşəbbüslər: gənc sahibkarlar öz layihələrində sosial problemlərin həllinə diqqət yetirməli, məsələn, yoxsulluğun azaldılması, təhsilin dəstəklənməsi və səhiyyə xidmətlərinin yaxşılaşdırılması istiqamətində addımlar atmalıdırlar.

6. *Hüquqi mühit və təşviqat.* Gənc sahibkarların fəaliyyətini daha rahat şəkildə həyata keçirməsi üçün sadə və şəffaf hüquqi mühit vacibdir:

Sadələşdirilmiş qanunvericilik: qeyri-rəsmi fəaliyyətin qanuniləşdirilməsi prosesi asanlaşdırılmalı, hüquqi prosedurların say və mürəkkəbliyi azaldılmalıdır. Bu, xüsusilə yeni başlayanlar üçün ciddi rahatlıq yaradacaq.

Hüquqi dəstək: gənclərin hüquqi məsələlərdə məlumatlı olması üçün məsləhət xidmətləri təqdim olunmalı, hüquqi yardım xidmətlərinə əlçatanlıq artırılmalıdır.

7. *Gənclərin ictimai fəaliyyətə cəlb edilməsi.*

Gənc sahibkarlar yalnız iqtisadi deyil, ictimai sahədə də aktiv olmalıdırlar. Onların sosial həyatdakı iştirakı liderlik və vətəndaş məsuliyyəti baxımından da olduqca önəmlidir:

Könüllülük proqramları: gənclərin sosial təşəbbüslərdə və ictimai layihələrdə iştirakını təmin etmək üçün könüllülük əsaslı proqramlar hazırlanmalıdır. Bu proqramlar onların liderlik və sosial məsuliyyət bacarıqlarını inkişaf etdirəcək.

Gənc liderlərin yetişdirilməsi: gənclərin gələcəyin liderləri kimi formalaşması üçün mentorluq proqramları və liderlik məktəbləri yaradılmalıdır. Bu təşəbbüslər onların həm biznesdə, həm də cəmiyyətdə daha güclü mövqe tutmalarına kömək edəcək.

Nəticə

Yeni nəsil sahibkarlar, yəni gənclər yalnız enerjiləri və ideyaları ilə deyil eyni zamanda, cəmiyyətə gətirdikləri yenilikçi baxış bucağı ilə də iqtisadiyyatın inkişafında mühüm rol oynayırlar. Onlar gənc yaşlarından etibarən sosial və iqtisadi sahələrdə müsbət dəyişikliklər etməyə çalışır, yeni iş yerləri yaratmaq, texnoloji yenilikləri tətbiq etmək və sosial məsuliyyətə əsaslanan biznes

modelləri qurmaq potensialına malikdirlər. Bu baxımdan gənclər yalnız gələcəyin sahibkarları deyil, həm də bu günün dəyişikliklərini həyata keçirən əsas qüvvədirlər.

Gənc sahibkarların bu potensialını reallaşdırmaları üçün onlara yönələn dəstək proqramları olduqca əhəmiyyətlidir. Bu dəstək, ilk növbədə onların keyfiyyətli təhsil alması, praktik bacarıqlar qazanması, işgüzar əlaqələr qurması, maliyyə mənbələrinə çıxış əldə etməsi və hüquqi cəhətdən qorunması ilə təmin olunmalıdır. Bu sahələrdə atılan addımlar onların uğur qazanmasını asanlaşdırır və sahibkarlıq mühitini daha əlverişli hala gətirir.

Gənclərə investisiya qoymaq istər bilik və bacarıq baxımından, istərsə də maliyyə və struktur dəstəyi baxımından yalnız bir fərdin inkişafı deyil, bütövlükdə ölkənin sosial-iqtisadi gələcəyinə qoyulan sərmayədir. Belə bir yanaşma uzunmüddətli və davamlı inkişafın təməlini təşkil edir. Gənclərin yaratdığı innovativ ideyalar, texnologiya əsaslı həllər və sosial təşəbbüslər, cəmiyyətin bütün sahələrində müsbət təsir yaradır.

Əlavə olaraq, gənclərə verilən dəstək onların təşəbbüskarlıq ruhunu gücləndirir və onları yalnız iş qurmağa deyil, həm də sosial liderliyə təşviq edir. Beləliklə, gənc sahibkarların dəstəklənməsi təkcə iqtisadi artımı deyil, həm də daha inklüziv, dinamik və dayanıqlı bir gələcəyin qurulmasına töhfə verir. Gənclər öz ideyaları ilə gələcəyin dünyasını formalaşdırmağa hazırdır – bizə düşən iş onlara bu yolda etibarlı dayaq olmaqdır.

Ədəbiyyat

1. *Azərbaycan Respublikasında gənclərin vəziyyəti: statistik göstəriciləri.*
2. Əliyev, R. (2020). *Sahibkarlığın əsasları.*
3. Drucker, P. (2014). *Innovation and Entrepreneurship.* HarperBusiness
4. Hüseynova, A. (2021). Yeni nəsil sahibkarların Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri. *Azərbaycan İqtisadiyyatı jurnalı*, 3(45), s. 55-63.
5. Hisrich, R., Peters, M., Shepherd, D. (2017). *Entrepreneurship.*
6. Qasimov, T. (2022). Startap ekosistemi və gənclərin rolu. *Sosial və İqtisadi Tədqiqatlar*, 1(9), s.23-30.
7. Məmmədov, V. (2021). *Azərbaycan iqtisadiyyatı və innovativ sahibkarlıq.*
8. Səmədova, O. (2018). *İqtisadiyyata giriş*
9. Vəliyev, T., Babayev, Ə. (1999). *İqtisadi nəzəriyyə.*
10. Vəliyev, T., Qafarov, Ş. (2004). *İqtisadi nəzəriyyə.*
11. Zamanov, S. (2022). *Gənclər və iqtisadi inkişaf: çağırışlar və imkanlar.* Qanun Nəşriyyatı.
12. <https://www.stat.gov.az>
13. <https://nstat.gov.az/>

Daxil oldu: 08.03.2025

Qəbul edildi: 19.06.2025